

BOEKEN

Enzyklopädie der Wildobst- und seltene Obstarten

Dit is de lange titel van het jongste boek van Helmut Pirc. Pirc is docent en leider van de afdeling boomteelt van de Höheren Bundeslehr- und Forschungsanstalt für Gartenbau (HBLFA) in Wenen Schönbrunn. Dit instituut kan het best worden gezien als een combinatie van hoger land- en tuinbouwonderwijs en proefstation. Naast zijn werkzaamheden voor het HBLFA houdt Pirc zich vanuit zijn hobby bezig met fruit producerende houtige gewassen. Dit alles heeft geresulteerd in ruim tien boeken van zijn hand, variërend van *Acer* tot handleidingen voor snoeien. Het onderhavige boek is het tweede boek dat hij over fruit schrijft (een boek over het snoeien van fruitgewassen niet meegeteld).

In de korte inleiding wordt ingegaan op de indeling van het boek en de moeilijkheden bij het indelen van deze groep planten die eigenlijk geen enkele taxonomische of dendrologische binding met elkaar heeft. Het enige wat de planten met elkaar verbindt, is dat ze eetbare vruch-

ten hebben. Pirc gaat kort in op een verdeling in manier van consumeerbaar worden: vruchten die geen vorst nodig hebben om geconsumeerd te worden (*Actinidia*, *Amelanchier*) en vruchten die eerst bevroren moeten zijn geweest (omzetting van suikers), zoals *Mespilus germanica* en *Prunus spinosa*.

Toch slaagt Pirc erin een logisch systeem te hanteren: hij behandelt de planten per familie, die op wetenschappelijke naam gerangschikt zijn. Hierdoor wordt het boek overzichtelijker en praktischer in gebruik. De aan elkaar verwante geslachten en soorten (en dus vruchten) staan steeds bij elkaar. Anderzijds zorgt deze indeling er ook voor dat het wat lastiger zoeken is. Dit wordt nog bemoeilijkt doordat per familie de planten schijnbaar willekeurig gerangschikt zijn, naar Duitse naam. Binnen de Rosaceae, natuurlijk de best vertegenwoordigde familie, is de volgorde *Malus* – *Pyrus* – *Chaenomeles* – *Cydonia* – *Mespilus* – *Amelanchier* – *Aronia* – *Sorbus* – *Crataegus* – *Prunus* – *Rubus* – *Fragaria* en *Rosa*. Gelukkig is er een goede index van wetenschap-

Omslag *Enzyklopädie der Wildobst- und seltene Obstarten*

pelijke namen in het boek opgenomen. Helaas is het tevergeefs zoeken naar een index van Duitse namen. De nomenclatuur is dik in orde. Des te opvallender dat Pirc *Viburnum* nog in de Caprifoliaceae en niet in de Adoxaceae plaatst.

Qua inhoud is het boek bijzonder compleet en uitgebreid. Alle mogelijke fruit producerende houtige gewassen staan erin. Naast de te verwachten *Aronia*, *Cornus mas*, *Juglans* en *Ribes*, vinden we ook de moderne Russische *Actinidia arguta*, *A. kolomikta* en *A. polygama* cultivars, *Asimina triloba* (meer dan twintig cultivars worden beschreven),

Enzyklopädie der Wildobst- und seltene Obstarten

LEOPOLD STOCKER VERLAG

BOEKEN

Hovenia dulcis, *Quercus ilex* en een aantal onbekende *Ribes*-soorten zoals *Ribes cereum*, *R. divaricatum* en *R. niveum*.

Bij de soorten worden steeds (indien ze er zijn) synoniemen en verschillende inheemse namen genoemd. Vervolgens wordt de soort beschreven en worden toepassingsmogelijkheden als tuinplant genoemd. Gevolgd door gegevens over de verwerking van de vruchten. Pirc heeft consequent geen recepten in het boek opgenomen. Daarna worden ziekten en plagen en de vermeerdering en teelt behandeld. Indien aanwezig, worden als laatste steeds de cultivars van de betreffende soort beschreven. Heel handig zijn de bij veel planten toegevoegde internetlinks voor meer informatie over de vruchten en het gebruik ervan. Modern, maar hier schuilt het gevaar dat webpagina's worden beëindigd.

De *Enzyklopädie der Wildobst- und seltene Obstarten* is modern opgemaakt en rijk geïllustreerd met kleurenfoto's. Van verschillende planten worden twaalf cultivars met kleine foto's op één pagina weergegeven. Hierdoor ontstaat een mooi overzicht. Dit is onder andere gedaan bij *Cornus mas*,

Diospyros kaki en *Hippophae rhamnoides*.

Het boek blinkt uit in completeheid en degelijke inhoud.

Pirc, Helmut, (2015), *Enzyklopädie der Wildobst- und seltene Obstarten*. 416 p. Leopold Stocker Verlag, Graz,. ISBN 978-3-7020-1515-2. Prijs €39,90 (stocker-verlag.com/ amazon.de).

Good Oaks in Zuid-Afrika

Een tijdje geleden zag ik in de boekwinkel een Engelstalig boekje getiteld *Oak*, geschreven door Peter Young. Omdat eiken mijn interesse hebben, kon ik het natuurlijk niet nalaten om dit eens nader te bekijken. Het bleek een boekje van bijna tweehonderd pagina's, vol wetenswaardigheden over eiken in de ruimste zin van het woord. De titels van de hoofdstukken zijn ruim gekozen, maar de intentie van de titels is wel duidelijk: Seeing the Trees, Diversity, Home, Away, Wood in Words, Symbols and Superstitions, Stature, The Arts, Conservation.

Het hele boekje is een compilatie van allerlei feiten, vermoedens en verhalen over

eiken. Een groot genoegen voor iedereen die wat heeft met bomen en echt niet alleen voor eikenliefhebbers. Het is prettig leesbaar en je kunt er voor kiezen het van begin tot eind te lezen of een willekeurig hoofdstukje open te slaan. Op alle bladzijden is wel iets wetenswaardigs te vinden. De tekst wordt verluchtigd met veel afbeeldingen in zowel zwart/wit als in kleur.

Het boekje heb ik aangeschaft en met veel plezier heb ik er telkens in zitten lezen. Het maakt je weer bewust van het feit hoe belangrijk 'De Eik' is voor mens en dier. Tevens komt er naar voren hoe groot de variatie is in soorten (species) van eiken. Kortom een leuk boekje met een zeer breed pakket aan informatie en net genoeg diepgang om het lichte kost te laten zijn.

Wat ik niet aantrof was de geschiedenis van de eiken in Zuid-Afrika en dan in het bijzonder in het gebied rond Stellenbosch. Daarover valt, voor ons Nederlanders, zeker wat interessants te zeggen. Zelf heb ik er ook nog een leuke anekdote aan overgehouden. Het begon met een gesprek met een kennis over het bestaan van de International Oak Society en over de verspreiding van het genus